

Reakce na článek: V jádru sporu o národní park Křivoklátsko je výkon myslivosti

Článek si klade za cíl uvést na pravou míru celou řadu tvrzení, která zazněla v původním textu, zveřejněném na webu Ekolistu, a který označuje myslivost za klíč (jádro) celého sporu založení Křivoklátského národního parku. Hned v úvodu článku autorů Libora Ambrozka a Jaroslava Obermajera je zdůrazněno, že poskytují racionální pohled na problematiku dlouhodobého odmítání návrhu na vznik národního parku Křivoklátsko. Toto je však nutné jednoznačně odmítnout. Autoři text pojali jako jednostrannou propagaci na podporu vzniku národního parku a v následujících několika bodech lze zcela jasně pojmenovat, proč je téma myslivosti pouze zástupným problémem.

Představu o historii lovu (a tedy i reálných stavech) spárkaté zvěře na Křivoklátsku v období Fürstenberků si můžeme utvořit na základě loveckého výkazu sestaveného Rudolfem Maxerou za období 1814–1913. V tomto století bylo na křivoklátském panství uloveno celkem 17 576 kusů vysoké zvěře, 2 275 kusů zvěře černé zvěře a 17 671 kusů srnčí zvěře. A to v dobách, kdy byla celková početnost spárkaté zvěře mnohonásobně nižší než nyní a bylo mnohem obtížnější na zvěř narazit, nebo ji dokonce ulovit. Zvěř byla navíc lovena nesrovnatelně horšími zbraněmi. Tehdejší lovci nedisponovali termovizními zaměřovači ani přístroji na noční vidění, a přesto dosáhli úctyhodných úlovků. To jednoznačně dokladuje, že zvěř měla na formování a rozvoj současných lesních ekosystémů podstatný vliv, který docílil stavu lesa, který nyní chceme chránit!

Nyní srovnajme historické údaje se současným stavem. Například v centrální části Křivoklátska bylo na 9 999 ha honebních pozemků v roce 2022 uloveno celkem 1254 ks spárkaté zvěře. Počet ulovených kusů na 100 ha je tedy 12,54 ks, což je více než 2krát tolik než průměrné hodnoty pro zbytek území České republiky. Na ploše 100 ha se na Křivoklátsku zároveň uloví téměř 8krát více zvěře než např. v NP Šumava, což nelze označit za selhávání mysliveckého managementu.

Problematika vysoké početnosti spárkaté zvěře však není specifickým problémem Křivoklátska, nýbrž celé ČR. Má se tedy stát národní park z celé České republiky? Logikou autorů původního článku ano. Není ale možné případné situace se zvýšenou početností spárkaté zvěře řešit i jinak? Samozřejmě, že to lze. Na základě prokazatelně zjištěné početnosti může být v konkrétních honitbách výrazně navýšena výše lovu zvěře. Pokud se toto však neděje, máme si současný stav vykládat jako selhání současně nastaveného managementu CHKO Křivoklátsko, které případné navýšování plánů lovu nerealizuje?

Výše lovu samozřejmě není jediným kritériem pro posuzování úspěšnosti mysliveckého managementu. Úspěch či neúspěch lze spíše hodnotit na základě stavu lesa. Pojďme se podívat na některá data, která v článku opět nezazněla. V letech 2010 a 2016 si sama Agentura přírody a krajiny nechala opakovaně zpracovat studii „*Vliv zvěře na stav lesních ekosystémů v CHKO Křivoklátsko*“. Z výsledků studie vyplývá, že škody zvěří jsou sice nad celorepublikovým průměrem, ale v období mezi provedenými šetřeními došlo k významnému poklesu intenzity poškození novým ohryzem i okusem. V rámci inventarizační ploch na Křivoklátsku bylo zjištěno, že mezi prováděnými měřeními NIL1 a NIL2 došlo ke snížení poškození lesa zvěří a byla prokázána i stoupající přirozenost dřevinné skladby. V článku jsou dále použity fotografie poškozených stromů z lokality na Křivoklátsku, ale kdo se pohybuje po lese tak ví, že škody zvěří se dají najít prakticky všude. Právo myslivosti by v případě zřízení národního parku vykonávala správa národního parku. Je tedy možné předpokládat, že na územích národních parků ke škodám, působeným zvěří nedochází? Zcela jistě tomu tak není. Pro zajímavost jsou přiloženy fotografie poškozených lesních porostů z NP České Švýcarsko a NP Podyjí. Pokud vnímáme Křivoklátsko jako mimořádné cenné území, které vznikalo v součinnosti přírody a člověka, tak bychom měli spíše uvažovat nad tím, jak současný stav ještě vylepšit, a ne směřovat cestou národního parku, kde se loví méně.

V návrhu vyhlášení NP Křivoklátsko jsou uvedena opatření na regulaci spárkaté zvěře, která mají spočívat především v úpravě početních stavů (zejména spárkaté a černé), kdy plán péče o zvěř nevychází z chovatelského přístupu, ale má za cíl úpravu věkové struktury a poměru pohlaví a dosažení minimalizace negativního vlivu zvěře na ekosystémy. U nepůvodních druhů zvěře (muflon, jelen sika, případně daněk) je cílem jejich účinná redukce v krátkém čase. Tohoto je možné opět docílit navýšením lovu zvěře ve stávajících honitbách. V plánu bohužel není opět nijak specifikováno, jak těchto cílů má být dosaženo, čímž

není jejich dosažení garantováno. S ohledem na uvedenou statistiku lovu na území Křivoklátska a v národních parcích můžeme mít určité pochybnosti o tom, jestli jsou vytčené cíle touto cestou v praxi proveditelné. Strategie na snížení stavů spárkaté zvěře v národních parcích dosud rozhodně nepřináší příliš uspokojivé výsledky. Z evidence loveckých lístků a odlovů v ČR k 1. 4. 2022 vyplývá, že pro naplnění vytčených cílů v záměru vyhlášení NP Křivoklátsko bychom tedy potřebovali 270 průměrných myslivců. Bude mít případná správa parku personální kapacity tento stav vyrovnat, nebo je možné se naopak oprávněně obávat o následné navýšení populací spárkaté zvěře na území NP? Pokud by navíc v bezprostředním okolí NP nebyl aplikován stejný přístup, zvěř by se na tomto území koncentrovala, což by mělo další drastický dopad na nejcennější ekosystémy Křivoklátska, budované po staletí generacemi zdejších lesníků a obyvatel. Navíc na území Křivoklátska nelze předpokládat management velkých šelem a redukce stavů spárkaté zvěře bude stále záviset pouze na lidské činnosti.

Závěrem je nutné konstatovat, že myslivost patří ke Křivoklátsku stejně jako místní lesy a lesníci, kteří svou činností zdejší lesy po staletí formovali a dosáhli unikátnosti místních lesních ekosystémů. Problém odporu proti národnímu parku na Křivoklátsku není v myslivosti! Hledejme ho tam, kde se opravdu nachází. Jako příklad může sloužit „Vánoční přání starostů“, které podepsalo 45 starostů křivoklátských obcí, což jsou prakticky veškeré obce centrální části Křivoklátska. Ano, tímto se s autory původního textu plně ztotožňujeme. Naprosto souhlasíme, že je důležité se „...rozhodovat nejen podle názorů odborníků, ale i oblasí veřejnosti (Ambrozek, Obermajer 2023)“. Zástupcům obcí vadí špatná komunikace ze strany MŽP, obsahová prázdnota záměru (neobsahuje žádné zásady péče, zonaci atd.), zmiňují absence studií vlivu NP na životy místních lidí, a také mají mimořádně špatné reference z obcí nacházejících se na území jiných parků. Výsledkem tlaku na vznik NP ze strany MŽP je i založení Svazku obcí Křivoklátska, jehož cílem je vytvoření jednotné vyjednávací platformy, která může využít všech právních nástrojů pro ochranu zájmů místních obyvatel.

Je smutné, jak někteří lidé dokáží hledat zástupné problémy pro tvrzení, která nejsou založena na exaktních datech. Nehledejme tedy problémy tam kde nejsou, jak je v dnešní společnosti obvyklé.

Škody zvěří v NP České Švýcarsko (vlevo) a v NP Podyjí (vpravo); foto: Archiv autorů.

Tisková zpráva:

České lesnické společnosti, z.s.

České akademie zemědělských věd, Odboru lesního hospodářství

Lesnického parku Křivoklátsko

Občanské iniciativy Otevřené Křivoklátsko

Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti, v.v.i., Útvaru myslivosti